

Täysistunto

Keskiviikko 14.10.2020 klo 14.00—18.31

14. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 kuudenneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 131/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 17/2020 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 17/2020 vp.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Keskustelu

17.28 **Heikki Autto kok:** Arvoisa herra puhemies! Koska voi olla vielä toiveita, että ministeri Pekonenkin kuulee, mitä täällä puhutaan, niin haluan nostaa esiin erittäin tärkeitä asioita. Nämähän ovat siellä mietinnössä, vastalauseen mukaan ovat nämä lausumat.

Tosiaan tämä ensimmäinen lausuma siitä, että ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee lakimuutoksen, jolla koronakoiria voidaan käyttää virkakoirina ja varmistaa riittävät resurssit koirien koulutukseen ja laajaan käyttöön koronatartuntojen tunnistamisessa”, on erittäin tärkeä asia, ja toivottavasti täältä eduskunnan suuresta salista terveiset kantautuvat myös Säätytalolle, jossa nyt parlamentaarisesti mietitään näitä toimenpiteitä, miten tätä epidemiatilannetta Suomessa hallitsemme.

Helsingin yliopisto, joka on tutkinut tätä asiaa — ja siellä myöskin tutkimusryhmä on kouluttanut näitä koiria toimimaan tässä vaiheessa erityisesti Helsinki-Vantaan lentoasemalla, jossa normaalitilanteessa olisi hyvinkin suuria matkustajavolyymeja, ja tässäkin tilanteessa, jossa nyt olemme, on senkaltaisia ihmisvirtoja, että siellä nimenomaan tällaista hyvin nopeasti tapahtuvaa ja erittäin tarkkaa testaamistoimintaa pystytään tekemään — on todella tutkinut, että tämä on erittäin hyvä keino havaita niitä henkilöitä, jotka virusta kantavat ja jotka myös voivat hetken kuluttua sairastua tähän viruksen aiheuttamaan tautiin. Tässä mielessä nyt pitäisi tehdä kaikki ne toimet, mitä lainsäädännöllisesti tarvitaan, jotta tätä koronakoirien käyttöä voidaan lisätä, ja valtion tulisi ehdottomasti nyt lisäresursoida kaikki ne tahot, jotka tätä todella, todella tärkeää ja vaikuttavaa työtä tekevät, niin että tätä käyttöä voidaan laajentaa. Itse näen, että tämä on hyvin keskeinen osa sitä, miten voidaan päästä turvallisesti avaamaan yhteiskuntaa ja todella aikaisessa vaiheessa auttamaan niitä ihmisiä, jotka mahdollisesti ovat sairastumassa, välttämään väkijoukkoja, niin että eivät missään nimessä levitä tätä virusta ja osaavat olla varuillaan myöskin sen oman sairastumisensa osalta. Eli kaikki tuki koronakoirille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2020 vp

Tämä toinen lausumaehdotus, arvoisa puhemies, että ”eduskunta edellyttää, että hallitus hyödyntää myös yksityisen sektorin kapasiteettia ja osaamista testauksessa ja jäljityksessä silloin kun se on kustannusvaikuttavaa”, on myös erittäin tärkeä. Tätähän hallituksen olisi pitänyt tehdä jo heti kevästä lähtien, ja nyt esimerkiksi tässä vaiheessa, kun vaikkapa joulumatkailu pitäisi pystyä turvallisesti mahdollistamaan, pitäisi ottaa nämä antigeenipikatestit käyttöön. Yksityinen sektori pystyisi näitä tarjoamaan, niin että täysin turvallisesti voitaisiin matkailua avata, mutta valitettavasti hallituksella jostain syystä ei ole tähän halua ollut, ja nyt olisi erittäin tärkeää, että nämä molemmat lausumat voitaisiin eduskunnan tahtona esittää ja maan hallitus näihin myöskin tarttuisi. Toivon, että tämä viesti täältä välittyy myöskin Säätytalolle näihin parlamentaarisiin keskusteluihin, kun puolueet nyt yli hallitus—oppositio-ajan pohtivat, miten toimitaan.

Arvoisa puhemies! Suomi on ollut kaikenlaisen varautumisen mallimaa, ja kyllä tällaiseen valmiuteen ja huoltovarmuuteen kuuluu nimenomaan se, että valjastetaan ei vain julkisen sektorin vaan myös kaikki yksityisen sektorin resurssit siihen yhteisen kriisin kohtaamiseen ja voittamiseen. Tämä on erittäin tärkeää, että näin nyt jatkossa paremmin toimittaisiin.

Ymmärrän, arvoisa puhemies, niin, että perjantaina on vielä aikaa jatkaa tätä keskustelua, elikkä silloin tehdään konkreettiset esitykset — olihan näin — joten en nyt tee esitystä, mutta kannatan vahvasti näitä vastalauseen mukaisia lausumaehdotuksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin juuri, ja vaikka äsken tässä ohjetta kerroin, että viiden minuutin puheenvuoroja, niin se tarkoittaa edelleen sitä, että täältä pöntöstä puhutaan. Paikalta kun puhutaan, niin pitäydytään siinä kolmessa minuutissa.

17.33 Merja Kyllönen vas: Arvoisa herra puhemies! Jäin tähän ihan, kun kuuntelin edustajakollega Autton ansiokasta puheenvuoroa. Sanoisin näistä koronakoirista sen verran, että kyllä terveiset on otettu hallituksessa vastaan, ja STM:hän on ollut mukana tukemassa myöskin tätä kokeilua, mikä lentoasemalla on ollut käytössä. Siitä tietysti odotetaan niitä tutkimustuloksia, mutta näyttää siltä, että myöskin kansainvälinen kiinnostus on hyvin vahvaa näitten koronakoirien osalta, ja kiinnostus tietysti laajentaa toimintaa ei pelkästään Euroopan vaan maailmanlaajuiseksi. Elikkä yhteisten ongelmien kanssa tässä painitaan.

Samaten tämä testauskapasiteetti on tietysti ollut hyvin vahvasti esillä sosiaali- ja terveysvaliokunnan työlistalla, ja samoin toki STM:ssä, eli toki tässä käytetään fiksusti kaikki yhteiskunnan resurssit.

On ehkä sanottava myös se asia, minkä itse olen tuolta käytännön kentältä ihan arjen esimerkkinä havainnut näistä meidän tietojärjestelmistämme, niitten seurustelusta, että pitäisi kyllä pikkuhiljaa alkaa saada koko tämä meidän järjestelmämme kuntoon. Siinä on paljon haasteita ja ongelmia tälläkin hetkellä, mikä sitten maksaa meille rutkasti euroja ihan tyhjän työn tekemisen kautta. — Mutta kiitos, puhemies.

17.35 Johannes Koskinen sd: Herra puhemies! Valtiovarainvaliokunta piti tätä lisätalousarvioesitystä varsin yksimielisesti perusteltuna ja tarpeellisena. Sinne tuli sitten näitä kokoomuksen ehdottamia peräkaneetteja, mutta itse asiassa samoja asioita vauhditettiin koko valiokunnan mietinnössä. Valiokunta totesi, että ”periaatepäätöksen mukaan testauskapasiteetin kasvattamiseen liittyvät kustannukset katetaan täysimääräisesti. Valiokunta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2020 vp

painottaa, että testaus tulee suorittaa kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. On niin ikään tärkeää, että testaukseen osoitettujen resurssien käytön seuranta on johdonmukaista ja kattavaa.”

Me kuulimme varta vasten sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijoita juuri siitä, miten saataisiin nopeutettua näiden pikatestien käyttöönottoa. Ne eivät aina kaikissa tilanteissa ole välttämättä halvempia, mutta joka tapauksessa ne toisivat nopeammin ratkaisua tähän lentoliikenteen terveysturvallisuuden kohentamiseen. Samoin tästä koirien käytöstä oli esillä kysymys, pystytäänkö sitä lisäämään ja luotettavalla tavalla saamaan siitä apua lentoasemien tilanteeseen. Nämä jatkotoimet ovat meneillään, niin että tässä todella pystyttäisiin etenemään. Kansainvälisestihän IATA, lentoturvallisuusliitto, näyttää luottavan kovinkin vahvasti siihen, että nämä luotettavat, nopeat pikatestit tulisivat laajasti käyttöön ja siitä tulisi keskeinen apu lentoliikenteen normalisoimiseen. Mutta tietysti tämä aikataulu on vielä epävarma, tapahtuuko se viikoissa vai kuukausissa vai meneekö puoli vuotta ennen kuin tällaiset laajan mittakaavan pikatestit saadaan käyttöön. Mutta suunta on oikea. Tässähän valtiovarainvaliokunnan evästys liittyy juuri siihen, että ei pidä juuri tällä mallilla kovin kalliita sopimuksia tehdä, jos me lähikuukausina saamme edullisempia ja toimivampia malleja, että tätä rahaa ei pidä sitoa kokonaisuudessaan semmoiseen malliin, joka ehkä on turhan hidas ja kallis.

17.37 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti. Tässä valiokunnan puheenjohtaja Koskinen puhuikin hyvin sinänsä siitä laajasta pohdinnasta, mitä siellä valtiovarainvaliokunnassa on käyty.

Haluan tosiaan todeta vielä tästä antigeenipikatestistä, että siinähän kustannukset olisivat vain murto-osa siitä, mitä tässä PCR-testauksessa. Ja todella ihan suomalaisillakin menetelmillä ja niillä laitteistoilla, joita suomalaisilla toimijoilla terveydenhuollossa jo on käytettävissään, tuloksia voidaan saada siis 10—15 minuutin aikana. Toki se ei ole sitten aivan yhtä nopea kuin tämä, että koira haistaa välittömästi, mutta kuitenkin puhutaan kohtuullisesta ajasta. Näin voitaisiin todella terveysturvallinen matkailu taata ja suomalaiset, toki yksityiset, terveysalan toimijat pystyisivät tämän toimintamallin aloittamaan välittömästi. Näin ollen ei ole mitään estettä sille, etteikö maan hallitus voisi mahdollistaa vaikkapa Lapissa joulumatkailua tai muutenkin lähteä avaamaan yhteiskuntaa enemmän niin, että kuitenkin samalla estämme virusta leviämistä, hallitsemme epidemiaa ja takaamme terveysturvalliset puitteet, joissa kuitenkin sitten mahdollistetaan se, että myös kansantalouden pyörät pyörivät.

Tässä pandemian hoidossa on kaksi aivan olennaista puolta. On se, että kansanterveys tulee turvatuksi, mutta on aivan yhtä tärkeää myös se, että kansantalous tulee turvatuksi, jotta meillä on leipää myös tulevana kuukausina ja tulevana vuosina.

Mutta varmaan tämä riittää, arvoisa puhemies, tällä erää.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.